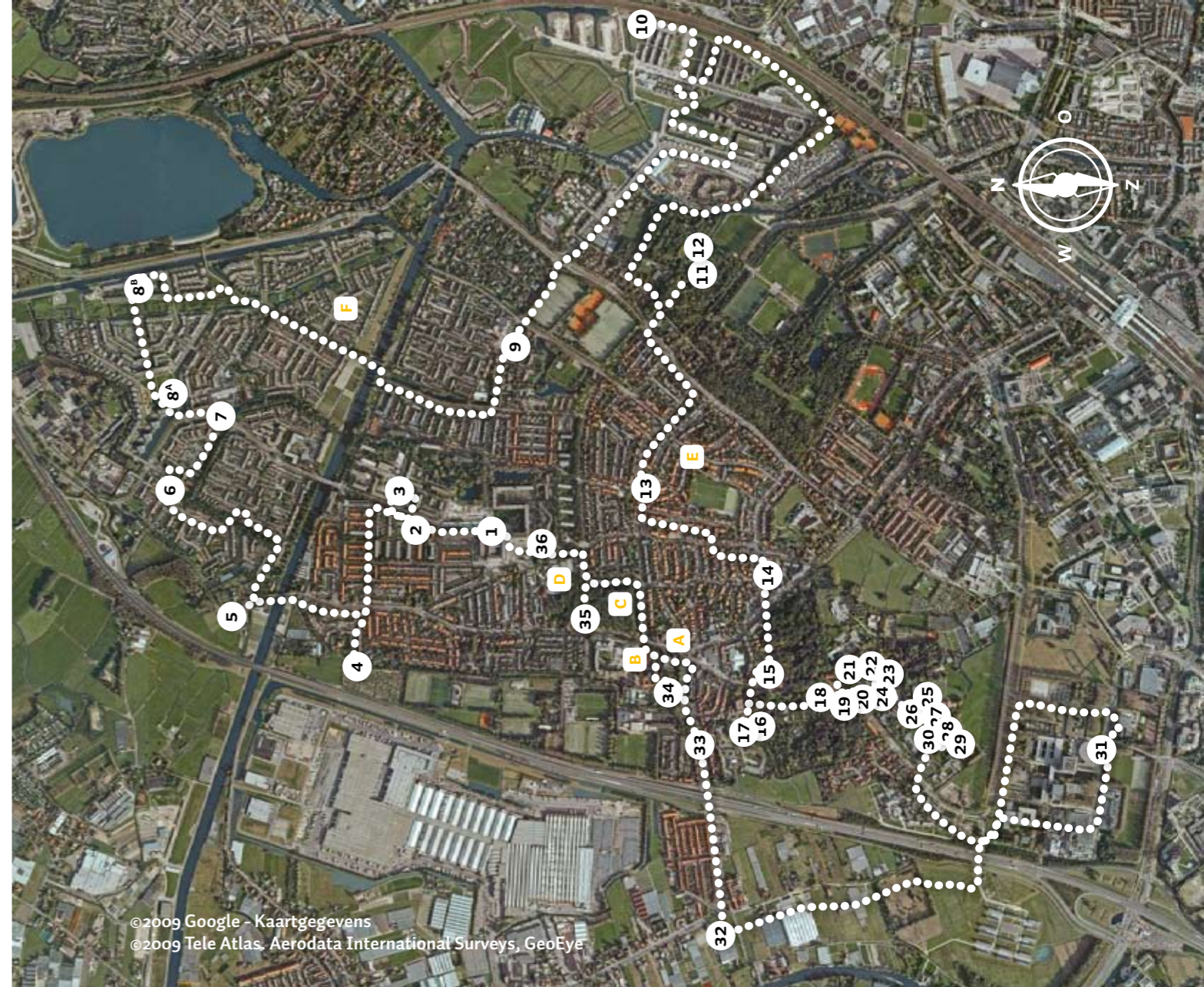

- 1 De Verhalenverteller
- 2 Tensio Arcu Aria
- 3 Zonder titel
- 4 Uil
- 5 Willibrord en schip
- 6 Muzieklint
- 7 Waterwerk
- 8 Anima Fluit per vias Naturae I & II
- 9 Spelenderwijs
- 10 Waterrad
- 11 Conference
- 12 Reiger
- 13 Schoolgaand meisje
- 14 Vechtende honden
- 15 Beeldengroep/vrouwen
- 16 Vrouwen in verzet
- 17 Nel met hoed
- 18 Titel Onbekend
- 19 Vat
- 20 La donna mobile
- 21 Titel onbekend
- 22 Poort
- 23 Pot
- 24 Sphinx
- 25 Vrouwelijk naakt
- 26 Obelisk
- 27 Vazen
- 28 René Descartes
- 29 Totem
- 30 Splend kind met bal
- 31 Doorgaande beweging
- 32 De landman
- 33 Beeldplastic/Speelplastic
- 34 De liefde draagt ons
- 35 Verzetsmonument
- 36 De Forens

↑ Fietsroute ca. 17 km ↑

© 2009 Google - Kaartgegevens
© 2009 Tele Atlas, Aerodata International Surveys, GeoEye

BEELDENGIDS

GEMEENTE OEGSTGEEST

PLATTEGROND MET FIETSRROUTE

ZIE BINNENZIJDE OMSLAG

Colofon

Uitgave

Gemeente Oegstgeest, 2009

In overleg met de kunstadviescommissie van Oegstgeest (Saskia Baatenburg de Jong, Ben Ide Min en Arnolda Zomer)
www.oegstgeest.nl

Teksten

A.A. Labordus

Fotografie

Caroline Grijsen
www.carolinegrijsen.com
en beeld nr 11 door Erik Kampherbeek
www.lacouleur.nl

Grafisch ontwerp

Janneke Hendriks
www.jannekehendriks.nl

Druk

Zijlstra drukwerk
www.zijlstradrukwerk.nl

Beelden spreken

Ze spreken tot onze verbeelding. Ze beelden sprekend een situatie, een gedachte, een persoon, een dier uit. Ze spreken, ze praten niet. En stel dat ze het wel zouden kunnen, willen wij dan hun verhalen wel horen? Ik denk het eigenlijk niet. Nu kunnen we immers naar een beeld kijken en voorbij alle woorden voor onszelf uitmaken wat voor ons belangrijk is in wat we zien. Ik moet natuurlijk een uitzondering maken voor het beeld dat midden in ons dorp staat, een beeld dat wel iets heeft te vertellen: de Verhalenverteller. Dat beeld is wat het zegt!

De nieuwe Beeldengids van de Gemeente Oegstgeest nodigt u uit om de beelden die in de buitenruimte van ons dorp staan – en dat zijn er vele – wat uitvoeriger te gaan bekijken.

Dit keer hebben we een uitnodigende fietsroute toegevoegd, u vindt deze op het kaartje aangegeven. In deze gids ziet u schitterende foto's die stuk voor stuk al kunstwerken zijn. De toelichtende teksten zijn een genoeg om te lezen en geven veel informatie. Het hele boekje getuigt van liefde voor de kunst en van liefde voor de buitenruimte van Oegstgeest. Ik ben dan ook erg blij met deze nieuwe Beeldengids en ik wens u veel plezier met uw tocht langs de beelden van Oegstgeest!

Betty van Oortmerssen-Schutte
Wethouder Oegstgeest

Inleiding

Wellicht moeten we de elementen maar de eer geven de eerste beeldhouwers te zijn geweest op deze aarde. Zij immers hebben met eindeloos geduld de prachtigste stenen gevormd in de rivierbeddingen en rotsachtige oevers geschapen tot indrukwekkende formaties met de hulp van water en lucht, en misschien ook wel van vuur, om er maar een paar te noemen.

De prehistorische mens is misschien wel de opvolger van die elementen. Hij houdt zich bezig met klei, steen of hout. Hij maakte mensfiguurtjes, heel vaak vrouwen, of afbeeldingen van goden. Daar begon waarom het lange tijd is gegaan in de beeldhouwkunst, namelijk toevoegen of weghalen. Met klei voeg je toe en in steen hak je, haal je weg. Snijden ook, weghalen, uit hout, ivoor of been.

Zo is het allemaal begonnen, niet als kunst maar als gebruiksvoorwerp of amulet. Eeuwen lang heeft men van die kleifiguren bronzen afgietsels gemaakt en heeft men in marmer, zeer voorzichtig, en in steen gehakt. Van klein tot groot en zeer groot en in ivoor en been werd gesneden, voor sieraden en bijvoorbeeld kaften van gebedenboeken en in hout voor gebruiksvoorwerpen en bijvoorbeeld die prachtige religieuze beelden uit de Gotiek.

Er werd ook kleur gebruikt. In de renaissance stelde men zich de klassieke oudheid als een stralend witte wereld voor. Het tegendeel is waar. Wij weten nu dat de Griekse beelden levendig gekleurd waren.

Op uw 'ontdekkingstocht' langs de beelden die zich in de openbare ruimten van Oegstgeest bevinden komt u de zeer summier beschreven materialen tegen zoals brons, steen en hout. En, omdat de beeldhouwkunst zich verder ontwikkeld heeft, materialen zoals geglazuurde terra cotta, beton, verlichting, kunststof, glas, verf en staal.

Gaat u zelf maar kijken.

Albert Labordus

DE VERHALENVERTELLER

Maree Blok en Bas Lugthart

Op deze plek stond eeuwen geleden de ringwalburcht *de Oudenhof*. In het jaar 1400 was *de Oudenhof* verdwenen. Destijds een landschap met hier en daar wat boerdeijen, en nu op ongeveer dezelfde plek een druk winkelcentrum waar de huidige bewoners hun inkopen doen. De heuvel waarop het beeld staat geeft de plek aan waar de burcht gestaan moet hebben en als de grond kon vertellen zouden we heel wat te weten kunnen komen over de geschiedenis van ons dorp.

MONUMENTAAL

Je moet een beetje omhoog lopen om het plastiek beter te bekijken, en dat is goed want zo ervaar je de monumentaliteit van het kunstwerk. Staalplaat met een zinklaag, een nog niet eerder gebruikt materiaal voor beelden in Oegstgeest. De kop is summier aangegeven, en profil, bijna op de grond. De verteller luistert om het ons door te vertellen.

Er is een bankje vlak achter het beeld neergezet, een beetje in de luwte, uitrusten en luisteren, een ideale combinatie.

TENSIO ARCU ARIA

Margreet Brouwer

Bij dit gevelobject zijn het materiaal en de vorm nieuw voor Oegstgeest. De kunstadviescommissie heeft hier speciaal op gelet. Ze probeert namelijk zoveel mogelijk verschillende materialen en stijlen te verzamelen in de beelden van Oegstgeest.

Een object tegen een wand aanbrengen is al heel lang gebruikelijk. In de Griekse tempel, bij gotische portaalversieringen en in de barok werd dit vaak toegepast. Voorbeelden uit de 19e eeuw zijn *La Marseillaise* van Francois Rude aan de Arc de Triomphe in Parijs en *De Dans* van Jean Baptiste Carpeaux aan de voorgevel van de Parijse opera.

MEEWERKEN

Heel bijzonder was dat Margreet Brouwer met de architect van het gebouw kon 'meewerken'; ontwerp-tekeningen werden regelmatig uitgewisseld, materiaal en bevestigingswijzen besproken. Zo kon het plastic speciaal voor dit gebouw worden gemaakt.

Door dit werk is deze gevel meer dan alleen maar de voorkant van een gebouw geworden. Door de kleur van het graniet in verhouding tot de gebruikte stenen waarvan de flat is opgebouwd nauwkeurig af te wegen, is het gebouw een stuk interessanter geworden.

EEN LINT

Kunstenaar Brouwer spreekt zelf over een lint tegen een muur. Het lint is van graniet. Een gedeelte is glanzend gepolijst en een ander stuk is gevlamd. Daardoor ontstaat een kantelende werking die past bij een (wapperend) lint.

ZONDER TITEL

Henk van Bennekum

Omdat woningbouwvereniging *Buitenlust* haar 75-jarig jubileum vierde en een nieuw kantoor opende werd er besloten om een beeldhouwer een opdracht te geven tot het vervaardigen van een kunstwerk. Als thema's werden 'solidariteit' en 'samenwerking' genoemd. Een moeilijke plaats voor een beeld omdat er op de achtergrond nogal wat gebeurt. De architectuur van de flat met o.a. de grote ramen, het 'verdraaien' van het kantoorgebouw ten opzichte van de overige bebouwing en de vele kleuren op de muren, vensters en andere bouwonderdelen, maken de plek onrustig. Toch is de beeldhouwer geslaagd omdat hij juist gebruik maakt van de (beperkte) plek en wat er met de plek van het gebouw is bewerkstelligd.

TWEE-EENHEID

Het stalen beeld vertoont een kader van 'samenwerking' zodanig geconstrueerd, dat er twee elementen achter elkaar lijken te schuiven. Door de dynamische werking van het op deze wijze

plaatsen van het object ontstaat er een sprekend markeringspunt dat zich als een twee-eenheid met het gebouw verhoudt. Een interessant beeld op een plek waar duidelijk architectuur aanwezig is.

UIL

Theresia van der Pant

Omdat op deze plaats nog niet zo lang geleden veel uilen voorkwamen, vond de toenmalige kunstadviescommissie het een aardig idee om de gemeente te adviseren deze wijze vogel in brons terug te laten keren. De knotwilgen, het fluitenkruid, de slootjes en de weilandjes zijn verdwenen, maar de vogel is weer op zijn oude stek. Een beetje gestileerd, maar dat mag.

GRONDVORM

Stileren is, volgens het woordenboek, uitbeelden in een vereenvoudigde, karakteristieke grondvorm. Theresia van der Pant heeft de uil eerst gevormd in klei en daarna laten afgieten in brons bij haar vaste bronsgieterij. Dit beeld is al een paar maal gegoten. Bronzen beelden worden vaak opnieuw gegoten, zodat er replica's ontstaan. Na het gieten komt het beeld weer bij de kunstenaar terug die het dan afwerkt. Het beeld krijgt dan zo'n prachtige kleur, soms wat geler of bruiner, dan weer wat groener. Iedere kunstenaar heeft zo een eigen voorkeur, maar ieder nieuw gietstel gaat weer door de handen van de kunstenaar. Overigens spelen de wind en de regen ook hun spel met

het object, zoals al eerder werd verteld bij de anderen bronzen beelden die we in onze gemeente hebben.

HOOG

Aan dit beeld is veel te zien. De verschillende behandelingen van de huid van het beeld. Het is een echt plantsoenbeeld met een wat hoge sokkel van graniet. Hoog, omdat je een beetje tegen de vogel op moet kijken, met het groen van de bomen op de achtergrond. Van der Pant was leerling van beeldhouwers Piet Esser en Giacomo Manzù (de laatste maakte de bronzen deur voor de Laurenskerk in Rotterdam). Theresia maakte ook een ruitersstandbeeld van Wilhelmina in Amsterdam en is bekend geworden door haar dierplastieken.

WILLIBRORD EN SCHIP

Monica Elias-van Panthaleon van Eck

De Oegstgeester kerken en de gemeente wilden in het Willibrord-jaar 1990 een monument voor deze zendeling oprichten, omdat het in dat jaar 1250 jaar geleden was dat hij overleed. Willibrord werd in 657 geboren en is gestorven in 739.

EEN HEILIGE PLEK

Volgens overlevering is Willibrord op een van zijn vele reizen in Katwijk aan wal gegaan en kwam hij in Oegstgeest terecht. Daar zag hij op een hoogte in het land een prachtige oude boom. Hij vond dat dit een 'heilige plek' was en hij stichtte op die gewijde plaats een kerkgemeenschap. Nu staat daar het 'Groene Kerkje'. Monica Elias koos als plaats voor haar kunstwerk de beide pilaren aan de ingang van het terrein van het kerkje. Een juiste plaats, want als u aan het begin van het pad staat, ziet u op de linkerzuil Willibrord vastberaden op u toetreden.

DE VOORSTELLING

In zijn rechterhand houdt Willibrord een kerk als symbool voor het werk

dat hij op zich genomen heeft, en in zijn linker het kruis, het symbool van zijn zendingswerk. Het beeld is niet groot maar, aftekenend tegen de lucht, imposant genoeg om indruk te maken. Op de rechterzuil ziet u een wat minder realistisch werk. Sommigen zien er een boot en anderen een golf in. Willibrord kwam over de golven in zijn schip naar het vaste land van Europa om daar zijn arbeid te verrichten. Als u Willibrord en profiel bekijkt ziet u dat hij flink in beweging is. Hij stapt er stevig op los; van de kerk vandaan, de wereld in. In de kerk is zijn werk begonnen, in de wereld is nog een hoop te doen. Wanneer u de beelden beschouwt, dan moet u omhoog kijken. Door de geringe afstand is er geen sprake van vertekening in de proporties.

MUZIEKLINT

Anton Broos

‘Ik ben veel met plaatstaal bezig, omdat het een materiaal is wat me intrigeert door het ijle karakter. Hoewel het heel sterk en stug is, kunnen er mooie vloeiende vormen uit ontstaan. Deze aspecten spelen een belangrijke rol in mijn beelden’, zegt Anton Broos.

Deze kunstenaar is in 1953 in Delft geboren en kreeg zijn opleiding aan de Rietveld Academie in Amsterdam. Hij kreeg in 1986 de Dordwijkprijs, een aanmoedigingsprijs voor net afgestudeerde beeldende kunstenaars.

De opdracht van de gemeente aan de kunstenaar luidde dat hij een kunstwerk moest maken dat ‘met muziek te maken had’. Het beeld moest namelijk komen te staan op een grasveldje in het centrum van een buurt waar de straten en lanen te maken hebben met componisten en dirigenten.

De totstandkoming van dit beeld is een goed voorbeeld van samenwerking tussen kunstenaar, constructeurs en de werkplaats waar staal verwerkt wordt. Van kunstenaar Broos staat ook een stalen plastiek in Noordwijk op een heuvel bij hotels en de zee, en een in Dordrecht.

EEN LINT VAN MUZIEK

Het is een lint van muziek geworden. Een melodie die, als u kijkt naar de vorm van het object, ijl maar ook fortissimo klinkt. Een melodie die zich herhaalt, zich verheft en weer daalt. Als u er omheen loopt dan ziet u dat het lint niet alleen omhoog gaat en golven maakt. De kunstenaar heeft het horizontale vlak van het beeld ook nog doen kantelen. Afhankelijk van waar u staat ziet u telkens een andere vorm, een andere melodie dus. Echt een beeld waar de beschouwer zelf in beweging moet komen om het beeld optimaal tot zijn recht te laten komen.

WATERWERK

Piet Slegers

Er zijn beelden die lijken te bewegen maar er zijn er ook die echt kunnen bewegen, machinaal, of aangedreven door de wind of het water. Als een beeld kan bewegen noemen we dat kinetisch.

PIRAMIDEVORM

De beweging wordt hier veroorzaakt door een element, het water. Het water wordt toegevoegd aan het beeld. Kunstenaar Piet Slegers heeft als basis een piramidevorm gebouwd. Over deze vorm zijn gebroken betontegels gemetseld. Vervolgens laat de kunstenaar water in hele kleine golfjes over het beeld naar beneden stromen. De zon wordt in het water

opgevangen. Het flonkert en schittert een beetje. De stalen vorm die uitsteekt is zo geplaatst dat deze een schittering reflecteert. Het lijkt of het beeld beweegt en fladdert als een insect vlak boven het water. Je zou kunnen zeggen dat er een vlinder in die vijver speelt, vlakbij een gebouw waar een heleboel jonge mensjes al spelend leren.

ANIMA FLUIT PER VIAS NATURAE (I)

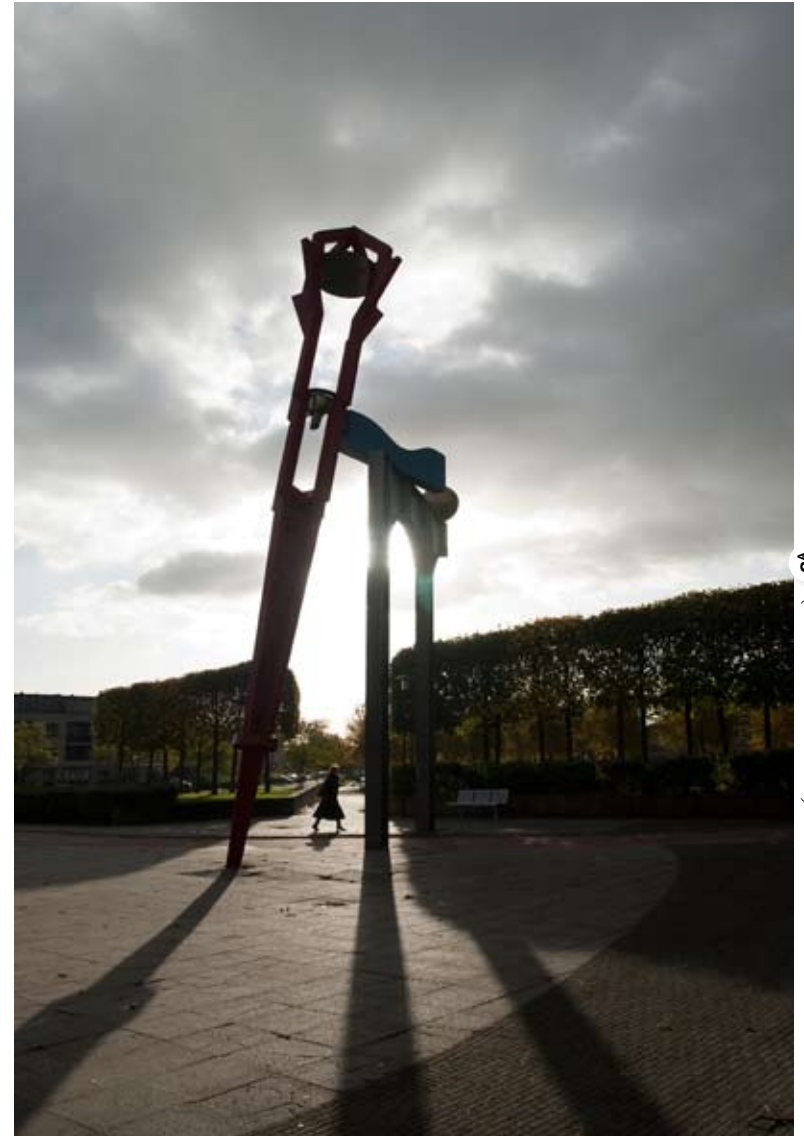
Gerard Hali

Een ingewikkelde naam, door de kunstenaar zelf bedacht, bij een bijzonder kunstwerk. U moet werkelijk in actie komen om alles goed te bekijken, want de staalconstructie in het midden van het park is niet het enige deel van het kunstwerk. Het heeft te maken met het object dat ongeveer 400 meter verderop staat aan de oever van de Haarlemmertrekvaart.

EEN KUNSTWERK IN TWEE DELEN

De kunstenaar heeft met staal gewerkt, met kleur, maar zeker ook met licht. Kunstlicht dit keer. De kunstenaar is daarin niet de eerste. Het

Bauhaus sprak al over 'gebeeldhouwd licht. Als de lichten bij beide delen van het kunstwerk ontstoken worden, ontstaat er een nieuwe vorm, een beeld naast het beeld. Dat is >>

ANIMA FLUIT PER VIAS NATURAE (II)

Gerard Hali

>> Deel 2

vooral het geval bij de rudimentaire bootvorm aan de Haarlemmertrekvaart. Gerard Hali gebruikt licht als beeldend middel.

DE EIGEN WEG VAN DE GEEST

De kunstenaar wil met zijn *Anima Fluit per Vias Naturae* het volgende verbeelden: 'de geest laat zich niet binden, maar volgt haar eigen weg'. We zien een aquaduct waardoor het water wegstroomt. Het water wordt geleid, maar stroomt weg volgens haar eigen natuurwetten. De bol bo-

ven op het kunstwerk is het symbool van onze planeet. De bol maakt het wegstromen van het water volgens haar eigen wetten tot een universeel gegeven. Het stakelicht geeft de richting aan. Het leidt de blik naar een punt. Denkbeeldig stoomt het water naar het tweede deel van het kunstwerk toe. Dit is een schip dat drager is van ons eigen gedachtegoed. Het ligt klaar om 'ons gedachtegoed verder te voeren naar waarheen de stroom het brengt'.

SPELENDERWIJS

Hieke Meppelink

Je moet er even naar zoeken. Over het hek is dit vrolijke beeldje te zien. Op een schoolplein van de tweede school vanaf het winkelcentrum langs de Lange Voort. Een schoolplein dus waar meer objecten staan in vrolijke kleuren. Daarom is dit beeldje een beetje opzij gezet, iets dichterbij de school, zo krijgt het alle aandacht, en dat is terecht. Eerst geboetseerd en toen gegoten in dit dankbare materiaal brons.

EEN BEELDJE VOOR KINDEREN

Op een redelijk hoge sokkel zien we twee spelende kinderen die als een hoepel proberen te rollen. De kunstenaar heeft, om deze beweging te benadrukken er nog een echte hoepel omheen geconstrueerd. Of was er al een hoepel waarmee deze kinderen aan de slag zijn gegaan? U mag het zelf bepalen.

Een vriendelijk beeldje, zeer geschikt voor een schoolplein. U zou moeten proberen, als het hek toch openstaat, er even omheen te lopen om nog meer te genieten van dit bijzondere pleinbeeldje.

WATERRAD

Hanshan Roebers

De uitvinding van het waterrad was een mijlpaal in de technische ontwikkeling van de mensheid. Door het benutten van waterkracht tegenover spierkracht kon zeer veel meer mechanische energie beschikbaar gemaakt worden. Je hebt er natuurlijk wel stromend water voor nodig want door die stroming wordt het rad aangedreven. In Hama, Syrië, staan er heel oude, die daar voor de landbouw gebruikt werden en aquaducten vulden met water. In midden Europa waren er ook veel. In Nederland minder, omdat wij hier een nog krachtiger middel beschikten, namelijk de windmolen.

POELGEEST

Ons waterrad is de ultieme verbeelding van de watercyclus van Poelgeest. Het hemelwater uit het bebouwde gebied wordt via slootjes samengebracht in een meertje. Daarvandaan wordt het via allerlei slootjes, een gemaal, een boezemwater en nog meer slootjes uiteindelijk vervoerd naar de plek waar het water terugkeert in de wijk. Tijdens deze 'reis' wordt het water gezuiverd door het riet dat overal aanwezig is. De waterkracht die het rad laat draaien,

levert voldoende energie op om het water in de doodlopende Holle Mare in beweging te houden. Mits natuurlijk het waterpeil op een goede hoogte gehouden wordt, wat niet altijd het geval is.

Je kunt op deze plek genieten van de rust, het stromen van het water en de wind, zo nu en dan wreed verstoord door de langs denderende treinen. Voor het rad is een waterkamer waar je waterplanten en misschien wel visen, torretjes en kikkers en nog zoveel meer kunt tegenkomen.

CONFERENCE

Royal Katiyo

De verschillende steensoorten, welke gebruikt worden door beeldhouwers, laten zich op allerlei manieren bewerken. *En taille direct* bijvoorbeeld, dat is direct hakken in steen. Het beeld van de kunstenaar Dodeigne in het beeldenpark van museum *Kröller Müller* is daar een mooi voorbeeld van. In de renaissance, barok en later het classicisme werd er vaak eerst geboetseerd om daarna pas in de steen, of marmer, te gaan hakken, al dan niet bijgestaan door leerlingen in de werkplaatsen.

BESPREKING

Dicht bij elkaar zitten vogels te confereren, het zijn kwartels. Dat confereren doen ze ook in dat kasteel achter deze vogels. Het is een knus stelletje geworden, lekker kletsen maar ook goed naar elkaar luisteren.

De ogen en de snavels heeft de beeldhouwer gepolijst hetgeen contrasteert met de rest van het beeld. De beeldhouwer heeft goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden die er zijn bij het werken in steen.

REIGER

Leontine Sies

Als het riet niet te hoog staat kunt u dit bijzondere beeld aan de rand van de vijver, aan de achterkant van kasteel Oud Poelgeest zien staan. Een prachtige plek met dat fraaie gebouw op de achtergrond. Het beeld is er in 1998 neergezet. Mens- en dierfiguren staan centraal in het werk van Leontine Sies. Gefascineerd door het zijn van mens en dier, creëert zij nieuwe wezens met zowel menselijke als dierlijke trekken.

VAN VERSCHILLENDE KANTEN

Voor zover mogelijk moet u dit beeld van verschillende kanten bezien. Ook zeker van de overkant, voorzichtig tussen de struiken door die daar aan de oever staan. Van de stadzijde zie je een mens/dier roerloos staan, uitkijkend naar voedsel? Van de overkant ontdek je de prachtige buiging in het

lichaam, de armen als vleugels op de rug uitlopend in de handen. Het linkerbeen komt in beweging, zal hij blijven staan of opvliegen?

Er komt geen water uit, zoals uit veel vijverbeelden. Hij staat er maar, heel rustig, in een schitterende omgeving.

SCHOOLGAAND MEISJE

Pieter d'Hont

Het opvallende van dit beeldje is 'de huid' en de invloed van het licht op die zogenaamde huid. Eerst even wat kunstgeschiedenis, eigenlijk een detail uit de geschiedenis van de beeldhouwkunst. De Franse beeldhouwer Rodin (1840-1917) staat aan het begin van de moderne beeldhouwkunst, omdat hij hele oorspronkelijke ideeën had over het maken van beelden. Rodin creëerde naar eigen inzicht en volgde niet de regels die waren opgelegd door de officiële Academie. Toen hij zijn *L'Age d'Airain* aan het publiek toonde, was dat publiek zeer verontwaardigd. Zij dachten dat hij een afgietsel had gebruikt van een levend mens. Niet alleen de vorm was levensecht maar ook het oppervlak van zijn beeld, de huid. De huid van Rodins beeld had een structuur gekregen waarmee het licht werd opgevangen. De oneffenheden van het oppervlak riepen een spel van onrustig licht en schaduw op. Pieter d'Hont heeft datzelfde effect bereikt.

NONCHALANT MEISJE

Zijn meisjesfiguurtje is heel impressionistisch geboetseerd. Vlot, speels, zoals meisjes in 1966, volgens de kunstenaar, waren. Dit meisje staat ook een beetje nonchalant. Je kunt zien dat de schooltas haar in de weg zit. In de zon ziet zij er anders uit dan

in donker weer of in de schemer en als het regent verschijnt er weer een ander beeld. En dat allemaal door die huid. Een eenvoudige sokkel was nodig om het circa 1.90 meter hoge beeldje wat meer op te laten vallen. Het is een echt plantsoenbeeldje geworden.

VECHTENDE HONDEN

Marijke Ravenswaay

In 1975 is er rond het oude gemeentehuis in het Wilhelminapark een tentoonstelling geweest van de Caroluskring. De gemeente heeft toen dit ongecompliceerde beeld aangekocht en laten neerzetten op een plek een tiental meters verwijderd van de plek waar het nu staat. De kruising waar het plastiek van Marijke Ravenswaay nu staat heeft de grootte van een plein. Dit soort ruimten vraagt om een versiering, in dit geval een plastiek. Niet in het midden maar bescheiden aan de rand van de rijweg, op het zeer brede trottoir.

ZITJES

Het is een anekdotisch en realistisch beeld geworden. Twee vechtende honden en een derde gaat er met de buit vandoor.

Het is duidelijk te zien dat het model van klei was en later in brons is gegoten. De sokkel heeft twee functies in zich verenigd. Het plaatst de beeldengroep wat hoger en geeft u de mogelijkheid om even uit te

rusten tijdens het boodschappen doen. In het voetstuk van gewassen beton zijn namelijk enige zitjes uitgespaard.

Het beeld is niet alleen bedoeld om ernaar te kijken, maar ook om ermee te spelen. Natuurlijk door de allerkleinsten met vader of moeder in de buurt om ze voor het vallen te behoeden.

BEELDENGROEP/VROUWEN

Joop van Kralingen

In de opdracht aan de kunstenaar is destijds meegegeven dat er sprake moest zijn van burgers die luisteren en bespreken wat er in het toenmalige gemeentehuis besproken en besloten werd. De plaats van het werk werd zo gekozen, dat het er onopvallend staat, maar toch wezenlijk onderdeel is van de architectuur van het plein voor het voormalige gemeentehuis aan het Wilhelminapark.

Het ontwerp is eerst van klei gemaakt. De kneedbaarheid van het materiaal betekent dat een model in elk stadium van wording kan worden veranderd en gevormd. Veel kunstenaars genieten van het direct reageren van klei op elke druk van de vingers en gereedschap. Zij willen deze zintuiglijke waarneming terug kunnen vinden in het uiteindelijke werk. Andere kunstenaars daarentegen wissen alle sporen die het werk tijdens de schepping heeft opgelopen uit en geven het een glad oppervlak.

Joop van Kralingen bevindt zich tussen deze twee tendensen. Hij heeft de huid van zijn beeldhouwwerk zo behandeld dat nog te zien is dat klei zijn eerste materiaal was. Toch kon hij vanwege de omvang van zijn beeld niet te grof werken. Vervolgens is het beeld in brons gegoten. De kunstenaar heeft zijn vrouwenfiguren iets gestileerd, zodat de beschouwer zelf nog kan invullen wat hij waarneemt.

VROUWEN IN VERZET

Jan Wolkers

De schrijver en kunstenaar heeft voor het kunstwerk speciaal glas gebruikt dat sterker is dan steen. Zijn creatie stond aanvankelijk in de middenberm van de Abtspoolweg ter hoogte van de wijk Overveer. De straten in deze wijk zijn alle vernoemd naar verzetsmensen. Niet lang na de plaatsing vernielden vandalen het beeld zodanig dat er een nieuwe sculptuur gemaakt moest worden. Daarop besloot de gemeente dat het kunstwerk verplaatst moest worden naar de voortuin van het gemeentehuis aan de Rhijngeesterstraatweg.

EEN GESTILEERDE VLAM VAN GLAS

We zien een vlam die klein begint, voorzichtig, fragiel en meer naar boven een vertakking. De vlam is een stevig vuur geworden in de ruimte. Het verzet maakte een soortgelijke ontwikkeling door! De gestileerde

vlam is geplaatst op een zwarte sokkel van graniet. In de sokkel is een lamp geplaatst waarmee het kunstwerk verlicht wordt. Glas en licht een nieuwe materiaalkeuze voor een sculptuur in Oegstgeest.

NEL MET HOED

Maggi Giles

Lang geleden, in het Quattrocento in Italië (vijftiende eeuw - renaissance), kwamen uit het atelier van de bekende Italiaanse beeldhouwersfamilie *della Robbia* geglazuurde terracotta reliëfs. De bekende ‘wikkelkindjes’ op de voorgevel van een toenmalig weeshuis, als versiering aangebrachte reliëfs in Florence, zijn bewaard gebleven.

Het beeldje van Maggi Giles doet denken aan de techniek die is gebruikt bij deze Italiaanse wikkelkindjes. Niet wat de voorstelling betreft, want die is bijna niet te herkennen. In de renaissance ging men juist zeer realistisch te werk. Het materiaal is niet geschikt voor alle weersomstandigheden. Bij strenge vorst verzamelt zich water in de gleufjes. Dit water kan vervolgens bevroren. De gevolgen laten zich raden. Dit is onder meer de reden geweest om het beeld na een restauratie een nieuwe binnenplek te geven. Het staat nu in de entree van het gemeentehuis.

TERRA COTTA

Giles heeft klei gebruikt voor het maken van haar beeld. Als je klei alleen maar bakt, noem je dat terra cotta. Op twee van baksteen opgetrokken zuiltjes aan de ingang van de Nassaulaan (Julianapark) staan twee eenden, een mooi voorbeeld van terra cotta beeldjes **A**.

NEL

Bij de beelden van Maggi speelt de structuur van de huid geen grote rol,

wel de kleur. Als u goed kijkt naar het beeldje, herkent u een katachtig wezen met een hoofddekse. Aan de achterkant ziet u nog iets van een staart. Het is een vrolijk beeld geworden met zijn felle kleuren, niets plechtigs of eentonigs. De compositie van het Oegstgeester beeld doet soms aan stripverhalen denken, maar ook aan totempalen. De felle kleuren en de simpele, spontane tekening zijn verwant aan die van de Cobra-schilders en aan kindertekeningen.

Park Endegeest

Beelden met nummer 18 tot 30 in dit gidsje kunt u aantreffen op het terrein van Endegeest. De beeldentuin is in de jaren negentig aangelegd en door interne reorganisaties is het behoud van de beelden een beetje in het slop geraakt. Het loont echter zeker de moeite om hier eens te kijken. De meeste beelden hebben een vaste plaats gekregen maar voor sommige wordt nog een definitieve plek gezocht. Een beetje ingewikkeld allemaal, maar omdat het terrein niet erg groot is zal een en ander wel geen problemen opleveren, bovendien helpen de foto's bij uw speurtocht.

STAAL EN STENEN, JAAR ONBEKEND > LANDGOED ENDEGEEST ACHTER ENTREEGEBOUW

TITEL ONBEKEND

Kunstenaar onbekend

Op het grasveld links van het gebouw dat naast de hoofdingang staat, zomaar ineens een paar stenen. Wat doen die nu hier en wie heeft ze daar neergelegd. De vraag is of dit het gehele kunstwerk is, of een deel. Het is niet bekend hoe dit kunstwerk er oorspronkelijk uit heeft gezien. Het zou een zonnwijzer kunnen zijn. Veel ruimte voor uw eigen fantasie dus.

VAT

Mathieu Nab

Een flink tuinbeeld op het grasveld rechts van de ingang. Het heeft een flinke sokkel van Azobe hout, een houtsoort dat goed bestand is tegen weersinvloeden. Het is gemaakt door Mathieu Nab. Hij is met een aantal beelden vertegenwoordigd in dit park. Ze zijn vrijwel allemaal gemaakt van Portugees marmer. Marmer met vele variaties in kleur, van zwart tot wit maar vooral crème kleurige varianten. Een steensoort die redelijk hard is, maar zich toch makkelijk laat bewerken zoals bijvoorbeeld raspen, 'graveren' en polijsten. Soms komen er in de steensoort aders voor die verschillend gekleurd zijn.

HOLTE

Omdat de sokkel zo hoog is worden we een beetje op het verkeerde been gezet. Het beeld komt nogal monumentaal over maar als we er bovenop konden kijken zouden we kunnen zien dat hij hol is, het is een mooi versierd vat. Door een rond gat in een van de

zijanten kun je dat goed zien. Het vat is mooi versierd met allerlei figuren. Op sommige plaatsen ruw en op weer andere plaatsen glad gepolijst. Dat is een werkwijze die je bij de beelden van Nab meer zult aantreffen.

LA DONNA MOBILE

Mathieu Nab

Een wispelturige, mobile, vrouw. Mario Lanza zong over haar en later Luciano Pavarotti en Andrea Bocelli om er maar een paar te noemen. Verdi is de componist en dat was dan de muziek. Laten we ons bij de beeldhouwkunst houden.

BEELD

De beeldhouwer laat die grilligheid zien door er geen statisch beeld van te maken. Er zijn verschillende onrustige vormen waarvan de meeste te herkennen zijn. Hij heeft veel aandacht aan de huid van het beeld geschonken. In sommige ruwe gedeelten lijnen die de vorm

benadrukken, maar ook gedeelten gepolijst of alleen maar ruw gelaten. Prachtig zijn de aderen die hier en daar door de steen lopen. Een strijdbare figuur ook en natuurlijk wispelturig. De sokkel is mooi glad gebleven misschien wel als contrast bij dit nogal bewerkte beeld.

ZONDER TITEL

Frans van Nieuwenborg

De elementen hebben de zwerfkeien voor dit plastiek gemaakt, de kunstenaar mag ze gebruiken. De rechthoeken houden zich staande door een groef in de steen te maken.

CORTENSTAAL

Die rechthoeken zijn van cortenstaal, dat is een sterk en weervast type staal dat de eigenschappen bezit om zich bij blootstelling aan de buitenlucht te bedekken met een beschermende roestlaag. Deze natuurlijke vaste roestlaag vormt de bescherming tegen verdere corrosie. Het beeld van Corpus is hier een voorbeeld van.

KLEUR

De kleur van roest voegt zich schitterend in de natuur op deze plek. Het plastiek is niet meer dan een teken op deze plek.

POORT

Caspar Berger

Het plastiek is een heel bijzonder object, een teken, op deze plek, een poort midden op een grasveld! Het geeft geen toegang tot wat dan ook, je kunt nergens naar toe. Een beetje sprookjesachtig met bijzondere figuren in zwarte verf er op geschilderd. Vier stevige pilaren waar je tussendoor kunt lopen, vier ingangen, vier doorgangen, je komt eigenlijk nergens, nou ja, aan de andere kant dan.

KOEPSEL

Dichterbij zie je dat de koepel van het Pantheon (Rome) er op geschilderd is, zo ook een luik, of is het misschien wel een deurtje, met een echt sleutelgat. Het maakt het allemaal wel wat mysterieuzer. Aan een kant zit ook nog een roostertje. De kleur van beton verhoudt zich goed tot de kleur van de omgeving.

Het beeld is als vrije opdracht van het Prins Bernhard Cultuurfonds gemaakt voor deze plaats en geplaatst in 1994. Het beeld behoort aangesloten te zijn op de straatverlichting, zodat in het donker uit de openingen (sleutelgat en centrum afbeelding koepel) licht straalt.

POT

Bertie van den Eijnde

Een pot, melkbus, u mag het zelf verzinnen. Er is later een bijna anatomische vorm opgezet, met een stevige stalen ring. Of de kunstenaar dit zo bedoeld heeft is niet helemaal duidelijk.

STERK MATERIAAL

Beton, glad in dit geval, een materiaal dat weinig te lijden heeft van de regen, vorst en wind. De vorm er bovenop is gedeeltelijk gepolychro-

meerd. Pijlen die naar iets wijzen, een richting, ons op iets opmerzaam willen maken. Wat precies is niet duidelijk, maar dat hoeft ook niet, zo blijft er wat te fantaseren over.

SPHINX

Mathieu Nab

Een sfinx (Lat. Sphinx) is een mythisch wezen en komt in verschillende culturen voor, maar niet in iedere cultuur wordt de sfinx gelijk afgebeeld. In Egypte is de sfinx half man half leeuw, in Griekenland half vrouw half adelaar. En er zijn ook aziatische Sfinxen zoals in Sri Lanka en in Thailand. Een Sfinx is een wachter. De afbeelding van de Sfinx werd gebruikt om vijanden angst aan te jagen. In Egypte werd hij ook gebruikt als wachter van de zon.

DE SPHINX VAN NAB

Met een sfinx kun je dus alle kanten op en dat heeft Nab ook gedaan. Van Portugees marmer heeft hij een nogal geabstraheerd beeld gemaakt

met een grove huid. Als contrast een mooie gepolijste sokkel. En de sfinx is een vrouwenfiguur geworden.

VROUWELIJK NAAKT

Mathieu Nab

Het vrouwelijk naakt is in de beeldende kunst altijd een intrigerend onderwerp geweest. De grootste kunstenaars hebben zich aan de voorstelling van naakte vrouwen gewaagd. Misschien heeft de *Venus Pudica* van de Griekse beeldhouwer Praxiteles (vierde eeuw voor Christus) wel gefunctioneerd als inspiratiebron voor al die naakte of schaars geklede vrouwen.

Het schoonheidsideaal van de klassieke oudheid is allang niet meer van toepassing. Sterker nog, dat ideaal wijzigde zich nogal eens onder invloed van kerk en maatschappij door alle eeuwen heen.

Mathieu Nab maakt een naakt dat op haar knieën zit en haar handen in het haar verbergt. Daardoor komt haar buik flink naar voren zo ook haar borsten. Het is een nogal, zoals de Engelsen zeggen, 'well-rounded' figuur geworden. Een beetje Rubensachtig of gewoon een dikke mevrouw.

OBELISK

Kunstenaar onbekend

Obelisken zijn zeldzaam in Nederland. Ze werden als tuinsieraad of als herdenkingsmonument ontworpen. In de achttiende eeuw werden de tuinen versierd met dit soort naalden en later in de negentiende eeuwse landschapstuinen was het ook een geliefd object.

RELIËF

Onze obelisk is gemaakt van zandsteen (en erg ondeskundig geres-taureerd). Regen, wind en vorst zijn echte vijanden van dit materiaal. De oorspronkelijke sokkel was bijna manshoog. Als je om de obelisk heen-loopt tref je verschillende bijbelse taferelen in reliëf aan. De zondvloed, de koperen slang en Mozes, die water uit de rotsen slaat.

Een reliëf hoort bij de beeldhouw-kunst maar is in tegenstelling tot een drie dimensionaal beeld slechts twee dimensionaal. Op twee plaatsen in ons dorp kunt u nog meer reliëfs aan-treffen namelijk op het van Griethuy-

senplein en het Emmaplein. Op het eerste het portret van burgemeester Van Griethuysen **C** en op het tweede een afbeelding van koningin Emma **E**. Wel vaker worden dergelijke reliëfs aangebracht als eerbetoon aan bepaalde personen.

Een ander eerbetoon vinden we in de middenberm aan de Kleyn Proffijltlaan in Oegstgeest **F**. Daar heeft de gemeente op 4 mei 2009 een gedenk-plaat onthuld voor de bemanning van het Halifax-vliegtuig, dat op die plek in 1943 is neergestort.

VAZEN

Geer Pouls

Beton is in de beeldhouwkunst een betrekkelijk nieuw materiaal. Je kunt het gieten, als je eerst een vorm hebt gemaakt, en daarna kun je er ook nog in hakken en vijlen om het oppervlak bijvoorbeeld mooi glad te maken.

We zien op het voorplein van het zes eeuwen oude kasteel vier vazen. Twee stuks op de sokkels voor de Oranjerie en twee op de gevelhoeken van het kasteel. Je zou ze *follies* kunnen noemen, plastieken met een grapje, iets tussen kunst en onzin. In het kasteel is er misschien wel een

feestje geweest en is het vaatwerk zolang in de mooie tuinvazen gezet. Een beetje een grap dus, ze doen mij een beetje denken aan de figuren op de luchtbogen van de Sint Jan in 's Hertogenbosch, die noemen we *drôleries*, ook grappig dus maar dan van lang geleden.

RENÉ DESCARTES

Erszébet Baerveldt

Een echt borstbeeld, beeld van borst en kop van de wijsgeer Descartes die in het kasteel achter hem een tijdje heeft gelogeed.

Het borstbeeld staat op een flinke sokkel zodat het beeld op ooghoogte staat. Het is eerst geboetseerd en daarna gegoten in brons. De jas is rijk bewerkt en vormt een mooi contrast

met de gladde kraag, de manchet en de rustende handen. Descartes kijkt ons vriendelijk aan. In de ogen zijn de pupillen aangegeven wat het gelaat wat levendiger maakt.

TOTEM

Mathieu Nab

Totempalen zijn houten standbeelden zoals die o.a. door sommige indianenstammen werden gemaakt. Een totempaal kan gezien worden als een heiligdom. De paal werd meestal gemaakt van het hout van de rode ceder. In de meeste gevallen werden de palen in bonte kleuren geverfd. Als beeldhouwwerk beschilderd wordt, noemen we dat polychromeren. Wanneer totempalen zijn ontstaan is moeilijk te achterhalen, ze stonden meestal in regenwouden waar ze op den duur wegrotten. De totempalen van de Canadese Westkust zijn wereld beroemd.

Mathieu Nab gebruikt Azobe, een houtsoort dat goed tegen ons klimaat kan. Deze paal is niet bont beschilderd maar voorzien van een prachtige

structuur, zeker aan de achterkant. Een gesloten vorm. Een statig object op dit stukje gras aan de achterkant van het kasteel.

SPELEND KIND MET BAL

Frank Borst

Dit beeldje zou je een logé in het park van Endegeest kunnen noemen. Het is geplaatst in 2004 voor een periode van 15 jaar. Het is daar geplaatst na een ongeluk aldaar op initiatief van Stichting Kasteel Endegeest en de ouders van het daarbij overleden kind, als een herinnering op een plek waar je heen kunt gaan om aan het kind te denken. Het is een kinetisch beeld geworden. Het kan draaien en dat doet het dan ook regelmatig aangemoedigd door de wind. Het beeldje is op ware lichaamsgrootte. Het beeld is gemaakt van Venetiaans glas. De kunstenaar heeft alle glazen stukjes geknipt uit een groot stuk van 2 meter lang.

SPELEN

Het staat niet stil, is voortdurend in beweging, zoals kinderen dat doen. Het silhouet wordt opgevuld met glas waarin zich feestelijk gekleurde figuurtjes bevinden. Je zou ook aan glazen knikkers kunnen denken waarmee kinderen spelen, echt een plastic voor een kind.

HERINNERING

Nog een herinnering vinden we op de hoek van het wandelpaadje van de Wijttenbachweg en de Louise de Colignylaan. Er ligt daar een plant-

soentje met een groot inrijhek en een zuil met daarop de naam Wijttenbach. Hij was hoogleraar oude talen en wijsbegeerte. Omdat zijn woning in Leiden zo beschadigd was door de Buskruitramp heeft hij zich voorgoed gevestigd in Oegstgeest in het huis *De Hoogetboom*, dat ongeveer op dezelfde plek stond. Zijn vrouw, Jeannette Gallien, heeft een zuil opgericht ter nagedachtenis aan haar overleden echtgenoot **D**.

DOORGAANDE BEWEGING

Frans de Wit

Dit beeld is in de stijl van de 'Minimal Art' opgetrokken. Aanhechtingspunten, verbindende onderdelen, een basis of een voetstuk ontbreken geheel. Zo kan het werk uit elkaar gehaald, opgestapeld, maar ook uitgerekt worden. Deze stroming in de kunst ontstond in de eerste helft van de jaren zestig van de vorige eeuw in Amerika. Het woord 'minimal' heeft betrekking op de uiterst eenvoudige vormen van de objecten, die meestal 3-dimensionaal zijn. Minimal art is misschien de moeilijkste, meest omstrede en meest contro-versiële kunst tot nu toe.

Het is karakteristiek voor deze stroming in de kunst dat de compositie van ieder werk afzonderlijk uit een eenvoudige ordening van gelijkvormig en onderling verwisselbare eenheden bestaat die herhaald worden, zoals de schakels in een eindeloze ketting. De Minimal Art kunstenaars werken met industriële materialen, die zij zo neutraal mogelijk toepassen. Voorbeelden van industriële materialen zijn gegalvaniseerd ijzer, koud gewalst staal en neonbuizen.

VORM EN LEEGTE

We staan even stil bij de ruimte die ons beeld inneemt. De vormen die ontstaan door de holten en de leegten zijn even belangrijk als de vormen van het tastbare materiaal. Frans de Wit werkte met deze uitgangspunten bij de creatie van zijn monumentale kunstwerk. Zijn compositie bestaat uit een ordening van tastbare vormen en van leegten. Doorgaande beweging is een beeld dat, wanneer u er omheen loopt, bijna beweegt. Het ene moment is het een robuust object, maar bij het verder lopen ontstaan er poortjes, openingen. Zo gaat de achtergrond een rol spelen.

DE LANDMAN

Hans Bayens

Duidelijk is te zien dat het beeld van Hans Bayens eerst is geboetseerd en daarna gegoten. Dat gieten doen kunstenaars in de meeste gevallen niet zelf. Dat gebeurt in een speciale bronsgieterij. Zoals bij de andere bronzen beelden bestaat de kans dat de kleur in de loop der tijd verandert. Door corrosie veranderen de natuurlijke kleuren van brons. Brons is een legering van hoofdzakelijk koper en tin. Dit materiaal heeft een grote structurele kracht en een hoge weerstand tegen atmosferische corrosie.

BRONS

Kracht en weerstand dus, het is daarom goed dat juist dit beeld van brons is gemaakt. Er staat een wat voorover gebogen man die moe is en staat uit te rusten. Hij leunt op een stuk gereedschap. Hij kijkt om zich heen. Hij is bezig met zwaar en eentonig werk. Het beeld is zeer

figuratief, het geeft weinig meer te denken en te fantaseren. Het is neergezet op een plaats in Oegstgeest waar dit tafereel zich vast vaak heeft afgespeeld en zich in de directe omgeving nog steeds afspeelt. Er is geen sokkel waardoor het beeld op ooghoogte staat. Je zou zo een praatje met hem kunnen maken.

BEELD- / SPEELPLASTIEK

Carel Visser

Carel Visser rekenen we tot een van de belangrijkste Nederlandse constructivisten. Zijn grote voorgangers waren o.a. Anton Pevsner en Naum Gabo, die de 'Gestileerde bloem' maakten voor de Rotterdamse Bijenkorf. In het realistisch manifest spreken genoemde beeldhouwers over begrippen als gelijkvormigheid, herhaling, symmetrie en helderheid van opbouw. De naam constructivisme zegt het al: construeren, bouwen, stapelen.

SPRINGEN

Het woord speelplastic dat Visser gebruikt voor zijn kunstwerk, maakt duidelijk waar het voor is bestemd. De plastic moet ruimte en ontwikkeling uitdrukken. Het beeld is niet keurig op een sokkel geplaatst. Het is een 'gebruiksvoorwerp'. Je mag het betonnen plastic beklimmen en er vanaf springen. Je mag er zandbergjes op leggen zodat de vorm verandert of er water overheen laten lopen.

Je mag er dus mee spelen. Het plastic bestaat uit verschillende delen van beton die in verschillende richtingen zijn gestapeld. Er is duidelijk sprake van horizontalen die zwaar op de grond drukken. Door de verschillende lagen ten opzichte van elkaar van richting te laten veranderen in hoeken van negentig graden lijkt het werk meer open. Deze suggestie van openheid is nu precies het kenmerk van de vroege plasticen van Carel Visser. Openheid, leesbaarheid, gelijkvormigheid en herhaling, al deze elementen zijn te herkennen in dit speelplastic.

DE LIEFDE DRAAGT ONS

Ad Braat

Het beeld is in 1982 geschonken door Pater Dirk Koster ter gelegenheid van zijn zilveren priesterjubileum. Het is een 'literair' beeld geworden. We noemen een beeld literair als er met figuratieve elementen een verhaal verteld wordt. In dit geval het verhaal van alle mensen die het werk van de kerk een warm hart toedragen.

We zien een soort kerktoren, met daarin allerlei levendige en zelfs speelse symbolen van de Kerkgemeenschap. Zo zijn te zien De Zeven Sacramenten, de gewijde handelingen door Christus ingesteld,

maar ook de twee hondjes van de pastoor die vanuit de toren naar buiten kijken.

Het beeld staat op een voet van zwart leisteen.

VERZETSMONUMENT

Herbert Gerard Nouwens

Het verzet monument van Nouwens bevindt zich in het Bos van Wijckerslooth. De verticale granieten kolommen en de bakstenen achterwand waren al aanwezig in het bos. Zij maakten onderdeel uit van het verzet monument naar een ontwerp van ir. J. Jonkman uit 1949 en vormden het decor voor een beeldje van zandsteen van H.J. M. Zweers dat eerder door vandalen zo beschadigd was dat het vervangen is door een nieuw monument.

BEHOEFTE AAN GEDENKTEKEN

Verzet monumenten spelen na de Tweede Wereldoorlog een aparte rol in de Nederlandse Beeldhouwkunst. Veel gemeenten voelden in de vijftiger jaren de behoefte een gedenkteken voor de slachtoffers uit eigen stad of dorp op te richten. De bekendste voorbeelden zijn *De Dokwerker* van Mari Andriessen, *Het Nationaal Monument* op de Dam van Rädecker en *De verwoeste stad* van Zadkine in Rotterdam. Van een geheel nieuwe visie getuigt het Auschwitz-monument in Amsterdam van de oud-Oegstgeestenaar Jan Wolkers. Hij laat het hemelse licht weerkaatsen in een spiegel waar een barst in zit, een eeuwig litteken.

BESCHERMEND EN AANVALLEND

Het beeld van Nouwens is samengesteld uit twee delen. Het ene is een gesloten, zichzelf beschermend gedeelte. Het andere is open, actief en een aanvallend gedeelte. Deze twee delen lopen in elkaar over en vullen elkaar aan. Zij symboliseren het verzet. De horizontale richting van het beeld wordt bekrachtigd door de verticale kolommen. Zo wordt een relatie gelegd tussen de open ruimte (het bos van Wijckerslooth) en de ruimte binnen het monument. Aan het monument zijn later twee bronzen plaquettes toegevoegd. Deze zijn vervaardigd door de beeldhouwster Monica Elias-van Panthaleon van Eck. Hierop staan de namen van de tijdens de oorlog gesneuvelde inwoners van Oegstgeest.

DE FORENS

Theo van den Nahmer

Theo van den Nahmer behoorde tot de groep *Haagse Verve* die voornamelijk figuratief werkten. Nahmer maakte o.a. *De Stier* op de provinciale brug bij Leiderdorp.

DE SOKKEL

Opvallend aan de *Forens* is de functie van de sokkel. Volgens woordenboek Koenen is een sokkel een 'klein voetstuk voor borstbeeld' dus de basis voor een beeldhouwwerk. Bij dit beeldhouwwerk is dat niet het geval, sterker nog: het ontbreekt in zijn geheel. Sokkels geven het beeld meer aanzien. Kleine beeldjes en borstbeelden worden verheven tot ooghoogte. Bij ruitersstandbeelden dient de sokkel natuurlijk om indruk te maken. Wist u overigens dat er tot de 19^e eeuw bijna geen ruitersstandbeelden in ons land te vinden zijn. Heroïsche monumentaliteit is eenvoudigweg niet Nederlands.

EEN VAN ONS

Onze *Forens* heeft dus geen sokkel. Hij staat gewoon tussen ons in. Dit beeld staat symbool voor Oegstgeest, een echte forensengemeente. Het beeld is een impressionistische weergave van de realiteit. Net alsof je hem in een schim voorbij ziet gaan, terwijl je samen vecht tegen de wind. Bij dit bronzen beeld zijn er duidelijke verwijzingen naar de beeldhouwtechniek te zien. Het oppervlak is niet glad gepolijst, maar ruw alsof er op het laatste moment nog wat uitgehakt is of met 'klodders' klei geboetseerd. Omdat de *Forens* een beetje in de weg stond, nadat het plein voor het hoge flatgebouw was heringericht, is hij wat meer naar de hoek van het plein verplaatst. Daar staat hij goed. Lekker in de wind, hij kan er tegen.

Baerveldt, Erszébet 28
Bayens, Hans 32
Bennekum, Henk van 3
Berger, Caspar 22
Blok, Maree 1
Borst, Frank 30
Braat, Ad 34
Broos, Anton 6
Brouwer, Margreet 2
Eck, Monica Elias-van Panthaleon van 5
Eijnde, Bertie van den 23
Giles, Maggi 17
Hali, Gerard 8
d'Hont, Pieter 13
Katiyo, Royal 11
Kralingen, Joop van 15

Lugthart, Bas 1
Meppelink, Hieke 9
Nab, Mathieu 19 20 24 25 29
Nahmer, Theo van den 36
Nieuwenborg, Frans van 21
Nouwens, Herbert Gerard 35
Pant, Theresia van der 4
Pouls, Geer 27
Ravenswaay, Marijke 14
Roebers, Hanshan 10
Sies, Leontine 12
Slegers, Piet 7
Visser, Carel 33
Wit, Frans de 31
Wolkers, Jan 16

A **B** **C** **D** **E** **F**

Entree Julianapark
Entree Oranjepark
Reliëf Van Griethuysen
Gedenkteken Wijttenbach
Bronzen profiel koningin Emma
Gedenkplaat Halifaxbemanning